

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBĖS
ĮMONĖS „LIETUVOS PAMINKLAI“ PERTVARKYMO“ PROJEKTO (TOLIAU –
NUTARIMO PROJEKTAS) (TAP NR. 19-1126) (TAIS NR. 19-7816(2))**

2019-07-12 Nr.NV-2029

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projektu siūloma nuo 2020 m. balandžio 1 d. pertvarkyti šiuo metu veikiančią VĮ „Lietuvos paminklai“ į valstybės biudžetinę įstaigą Kultūros infrastruktūros centrą. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – VSIĮ) 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad: *„Įmonė, kuriai pavesta įgyvendinti valstybės ar savivaldybės funkcijas ir kurios turimų piniginių lėšų pakanka jos įsipareigojimams įvykdyti, gali būti pertvarkoma į biudžetinę įstaigą“*. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad VĮ „Lietuvos paminklai“ galėtų būti pertvarkyta į Nutarimo projekte minimą valstybės biudžetinę įstaigą tik tuo atveju, jeigu būtų tenkinamos abi VSIĮ 22 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos. Pažymėtina, kad Nutarimo projekto lydinčiuosiuose dokumentuose pateikta informacija nepagrindžia nei vienos iš minėtų sąlygų egzistavimo.

Teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei Kultūros ministerija tiesiog informuoja, kad priėmus siūlomą Nutarimo projektą, jo įgyvendinimui papildomų lėšų nereikės. Tačiau iš tokio teiginio nėra aišku, ar tuo deklaruojama, kad įmonės turimų lėšų pakanka jos turimiems įsipareigojimams įvykdyti, ar tik tai, kad su VĮ „Lietuvos paminklai“ pertvarkymu susijusioms išlaidoms nereikės skirti papildomų valstybės biudžeto asignavimų Kultūros ministerijai. Siūlytina teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei aiškiai pažymėti, kad bus išpildyta VSIĮ 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta sąlyga, t. y., *kad VĮ „Lietuvos paminklai“ turimų piniginių lėšų pakanka jos įsipareigojimams įvykdyti*.

Taip pat teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei nurodoma, kad: „Šiuo metu Įmonės pagrindinis veiklos tikslas yra kultūros paveldo objektų ir vietovių tvarkyba, jų priežiūra ir tvarkomieji statybos darbai, specialusis teritorijų planavimas“. VĮ „Lietuvos paminklai“ interneto svetainėje (<http://lpaminklai.lt/fls/fm/istatai/Lietuvos%20paminklai%20istatai%202018%2010%2030.PDF>) patalpintuose įmonės įstatuose, patvirtintuose Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – KPD) direktoriaus 2008 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. Į-118, išskiriami tokie šios įmonės veiklos uždaviniai, kaip kultūros paveldo objektų ir vietovių tvarkybos

darbų valdytojo funkcijų vykdymas, tvarkybos darbų organizavimas, šių darbų projektavimas, projektų vykdymo priežiūros organizavimas, užsakovo, statinio statybos valdytojo ir statinio projektavimo valdytojo funkcijų vykdymas, tvarkybos darbų projekto sprendinių įgyvendinimo priežiūros ir techninės priežiūros organizavimas, statinio statybos techninės priežiūros organizavimas ir vykdymas, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimas ir pan. Pažymėtina, kad šios veiklos priskirtinos techninių veiklų statybos ir teritorijų planavimo srityse, o ne išskirtinių valstybės funkcijų (pvz., teisėkūros, viešojo administravimo įgyvendinimo, viešųjų paslaugų, kurios nėra teikiamos rinkoje, teikimo, viešosios tvarkos užtikrinimo ir pan.) kategorijai, jos neišplaukia iš valstybės paskirties, t. y., analogiškas veiklas lygiais pagrindais galėtų vykdyti ir kiti asmenys, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos statybos ar Lietuvos respublikos teritorijų planavimo įstatymais. Atsižvelgiant į tai, *kyla pagrįstų abejonių, ar yra tenkinama ir kita VSĮ 22 straipsnio 1 dalies sąlyga, kad pertvarkoma į valstybės biudžetinę įstaigą valstybės įmonė turėtų įgyvendinti valstybės funkcijas*. Siūlytina Kultūros ministerijai pateikti argumentus, pagrindžiančius, kad VI „Lietuvos paminklai“ atlieka valstybės funkcijas, priešingu atveju šios įmonės pertvarkymas į valstybės biudžetinę įstaigą nebūtų galimas.

2. Nutarimo projekto 2.2.2 papunktyje numatoma, kad vienas iš po pertvarkymo veiksiančios biudžetinės įstaigos Kultūros infrastruktūros centro veiklos tikslų būtų *įgyvendinti kultūros ministro valdymo srityje esančių įstaigų infrastruktūros modernizavimo programas*. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ kultūros ministrui yra priskirta ne viena, o šešios valstybės valdymo sritys, todėl Nutarimo projekto 2.2.2 papunktyje žodį „*srityje*“ siūlytina vartoti daugiskaitos forma, o tuo atveju, jeigu turima omenyje viena konkreti valstybės valdymo sritis – šią sritį įvardinti. Tikslinant šį Nutarimo projekto papunktį siūlytina įvertinti ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 (toliau – Gairės), 11 punkto sąlygą.

Taip pat pažymėtina, kad terminas *kultūros ministro valdymo srityje esančios įstaigos* apimtų ir tas įstaigas, kurių steigėja, savininkė ar dalininkė nėra valstybė, tačiau šios įstaigos veikia kultūros ministro valdymo srityse, pvz., įvairios fizinių ar privačių juridinių asmenų įsteigtos viešosios įstaigos, savivaldybių biudžetinės įstaigos ar pan. Manytina, kad valstybės biudžetinei įstaigai negalėtų būti pavesta įgyvendinti tokių įstaigų infrastruktūros modernizavimo programas. Siūlytina aiškiau apibrėžti subjektų, kurių infrastruktūros modernizavimo programas įgyvendintų naujai įsteigta biudžetinė įstaiga, ratą.

3. Teikime Lietuvos Respublikos Vyriausybei Nutarimo projekto rengėja įvardinta Kultūros ministerija. Atkreiptinas dėmesys, jog vadovaujantis VSĮ 4 straipsnio 7 dalimi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą dėl valstybės įmonės pertvarkymo turėtų rengti šios

įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 241 VI „Lietuvos paminklai“ savininko teises ir pareigas įgyvendinti įgaliojo KPD, Nutarimo projektą dėl šios įmonės pertvarkymo taip pat turėtų rengti KPD.

4. Pažymėtina, jog kyla pagrįstų abejonių dėl Nutarimo projektu siūlomo sprendimo atitikties Gairių 14, 15, 20 punktais. Vadovaujantis Gairių 31 punktu ir atsižvelgiant į tai, kad Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, 1.5 papunktyje stebėti ir vertinti Gairių įgyvendinimą pavesta Vidaus reikalų ministerijai, siūlytina Nutarimo projektą papildomai suderinti ir su šia ministerija.

Teisės grupės patarėjas

Ramutis

Prišmantas

Ramutis Prišmantas, tel. +370 706 63792, el. p. ramutis.prismantas@lrv.lt